

Διατροφή χοιρομητέρων γαλουχίας: Μια καθημερινή πρόκληση

Γιάννης Κάρβελης, gkarvelis@nuevo.gr

Η διατροφή χοιρομητέρων την περίοδο θηλασμού είναι μια εργασία που απαιτεί καθημερινή προσοχή ώστε να καλύπτονται οι αυξανόμενες ανάγκες για παραγωγή γάλακτος καθ' όλη τη διάρκεια της γαλουχίας.

Σχεδόν σε κάθε χοιροτροφική μονάδα που επισκέπτομαι, η διαχείριση της διατροφής των χοιρομητέρων κατά την γαλουχία είναι ένα σημείο αναφοράς που προσπαθώ να συζητώ λεπτομερώς με το προσωπικό της μονάδας. Μετά από πολλές επισκέψεις, είναι πλέον εμφανές ότι παρόλο που η διάρκεια της γαλουχίας είναι παρόμοια μεταξύ διαφορετικών μονάδων, υπάρχει ακόμη μια μεγάλη διακύμανση στο βάρος απογαλακτισμού μεταξύ των τοκετοομάδων και αυτό προκύπτει κυρίως από τον τρόπο διαχείρισης της διατροφής κατά την περίοδο γαλουχίας.

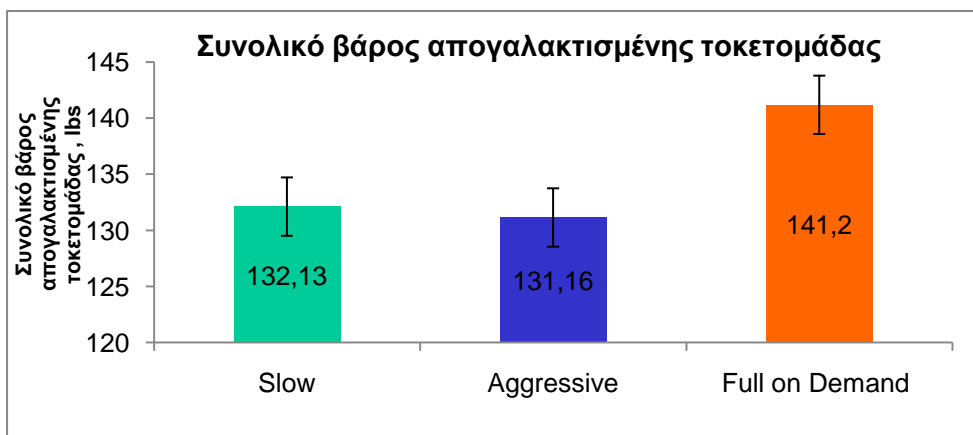
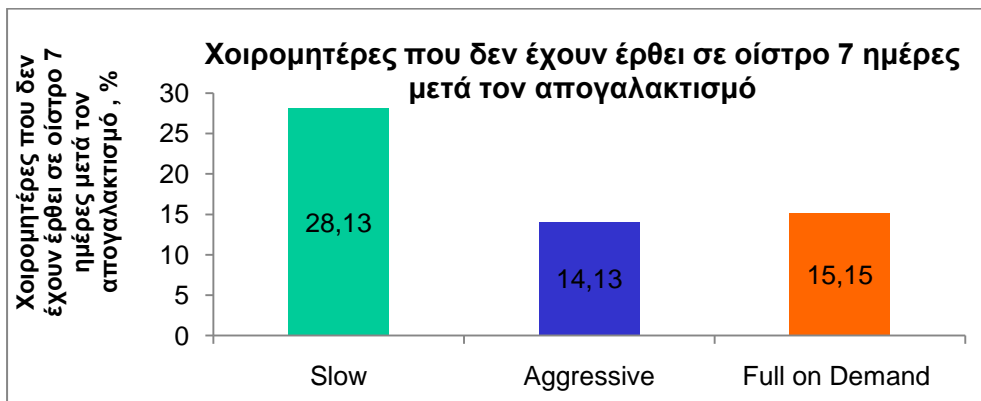
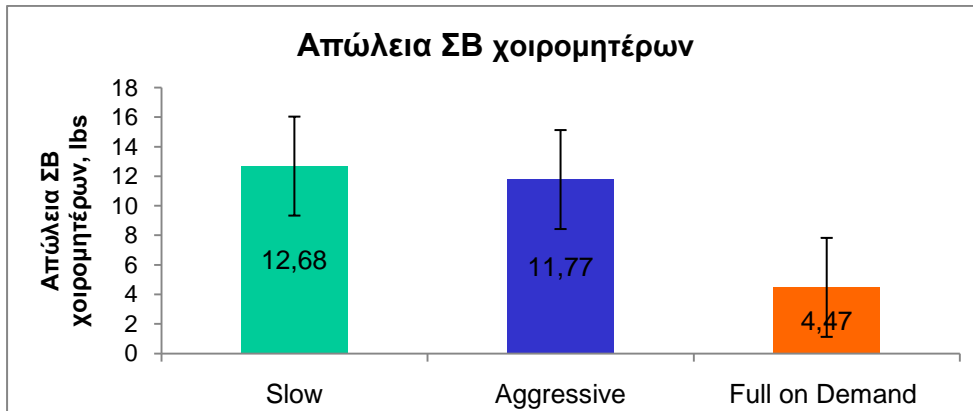
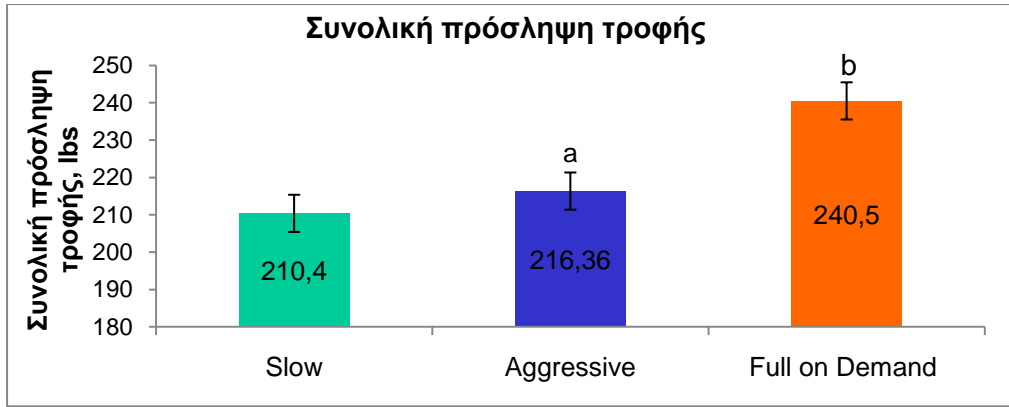
Στις μέρες μας, η διασφάλιση της κερδοφορίας μιας χοιροτροφικής εκμετάλλευσης εξαρτάται από την ικανότητα παραγωγής γάλακτος της χοιρομητέρας και κατ' επέκταση από την διατροφή της, το επίπεδο πρόσληψης των μεμονωμένων θρεπτικών συστατικών και την συνολική κατανάλωση τροφής. Παράλληλα, η βελτίωση της γενετικής την τελευταία δεκαετία είναι ακόμη ένας παράγοντας που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε ότι αφορά την αύξηση της ποσότητας του γάλακτος.

Κατανάλωση τροφής

Σε αντίθεση με πρακτικές περασμένων ετών, τα διατροφικά πρότυπα που στηρίζονται στην περιορισμένη πρόσληψη τροφής, κυρίως κατά την διάρκεια της πρώτης εβδομάδας μετά τον τοκετό, δεν συνίστανται πλέον, καθώς επιστημονικές μαρτυρίες δείχνουν αρνητικό αντίκτυπο στην συνολική παραγωγή γάλακτος.

Σε ότι αφορά την διατροφή των σύγχρονων χοιρομητέρων, η κύρια αρχή είναι η χορήγηση τουλάχιστον της ίδιας ποσότητας τροφής που χορηγείται τις τελευταίες ημέρες κυοφορίας ακριβώς μετά τον τοκετό και ακολουθεί προσπάθεια για αύξηση της κατανάλωσης τροφής κατά 0,5 κιλά την ημέρα τροφής ή ιδανικά κατά 1 κιλό την ημέρα ειδικά για τις χοιρομητέρες που βρίσκονται στην επιθυμητή σωματική κατάσταση.

Επιπλέον, υπάρχουν δεδομένα από δοκιμές που αποδεικνύουν ότι η 'επιθετική' χορήγηση τροφής (προσφορά τροφής κατά βούληση) από την πρώτη ημέρα παρέχει σημαντικά καλύτερη συνολικά απόδοση σε όρους πρόσληψης τροφής, απώλειας σωματικού βάρους, αναπαραγωγικής απόδοσης και ανάπτυξης της τοκετοομάδας συγκριτικά με τη στρατηγική χορήγησης 'περιορισμένης' τροφής.



Πηγή: JBS United/PIC

Για να επιτευχθεί κατανάλωση τροφής της τάξεως των 7-8 κιλών την ημέρα, ιδιαίτερα σε ζεστά κλίματα, είναι σημαντική η αύξηση της συχνότητας χορήγησης τροφής. Η στρατηγική που πρέπει να εφαρμόζεται, είναι η χορήγηση περισσότερων αλλά μικρότερων γευμάτων και όχι απαραίτητως ίσης ποσότητας κατά την διάρκεια της ημέρας. Προτιμότερο είναι η χορήγηση τροφής να γίνεται σε μεγαλύτερες ποσότητες είτε νωρίς το πρωί είτε αργά την νύχτα όταν η θερμοκρασία του περιβάλλοντος είναι πιο χαμηλή, κάτι το οποίο αποτρέπει την αύξηση της θερμοκρασίας σώματος λόγω της πέψης και του μεταβολισμού της τροφής.

Το βασικότερο πλεονέκτημα από την μετάβαση από τα δύο στα τρία (ή περισσότερα) γεύματα την ημέρα (το οποίο επιβεβαιώνεται από πλήθος πρακτικών αποδείξεων) είναι το ότι η χοιρομητέρα θα καταναλώσει συνολικά περισσότερη ποσότητα τροφής, γεγονός που θα επηρεάσει θετικά την παραγωγή γάλακτος και κατ' επέκταση την ανάπτυξη των χοιριδίων.

Θρεπτικά συστατικά “κλειδιά” για υψηλές αποδόσεις

Ενέργεια. Τα βασικά θρεπτικά συστατικά που εμπλέκονται στην γαλακτοπαραγωγή είναι η ενέργεια και τα αμινοξέα. Παρά το γεγονός ότι αυτό είναι ευρέως αποδεκτό, πρόσφατα υπάρχει ένας συνεχής διάλογος σε διεθνές επίπεδο μεταξύ διατροφολόγων για το πώς και πόσο οι ορμόνες που εμπλέκονται στην γαλουχία (προλακτίνη και ινσουλίνη) αλληλεπιδρούν με την ενέργεια και τα αμινοξέα και συνεπώς επηρεάζουν την γαλακτοπαραγωγή.

Σε εμπορικά συστήματα εκτροφής χοίρων, η χοιρομητέρα γαλουχίας -συνήθως- δεν δύναται να καταναλώσει επαρκή ποσότητα τροφής και καταλήγει σε αρνητικό ενεργειακό ισοζύγιο. Το γεγονός αυτό, θα προκαλέσει την κινητοποίηση των σωματικών αποθεμάτων για την κάλυψη των αναγκών του ζώου κάτι που υπό προϋποθέσεις θα επηρεάσει αρνητικά τον ρυθμό ανάπτυξης των χοιριδίων.

Για την αποφυγή της παραπάνω κατάστασης, μια τυπική σύνθεση χοιρομητέρων γαλουχίας πρέπει να περιέχει συμπυκνωμένες πρώτες ύλες (σε όρους ενέργειας), όπως καρπούς δημητριακών και ταυτόχρονα να είναι πλούσια σε λίπη και έλαια (φυτικής ή/και ζωικής προέλευσης) ώστε να βοηθήσει την χοιρομητέρα να καλύψει τόσο τις ανάγκες συντήρησης όσο και εκείνες της παραγωγής γάλακτος. Συστατικά με υψηλή περιεκτικότητα σε ινώδεις ουσίες πρέπει να χρησιμοποιούνται προσεκτικά, καθώς μπορούν να συνδράμουν στην αποφυγή δυσκοιλιότητας, αλλά ταυτόχρονα η λάθος χρήση τους μπορεί να μειώσει την πρόσληψη τροφής και επομένως την συνολική πρόσληψη θρεπτικών συστατικών. Σε συνάρτηση με τον κύκλο της χοιρομητέρας, το σωματικό της βάρος, την παραγωγή γάλακτος και φυσικά την απώλεια σωματικού βάρους, μπορεί να προκύψουν διαφορές στις ενεργειακές απαιτήσεις μεμονωμένων χοιρομητέρων. Παρόλα αυτά, μια υψηλής ενέργειας σύνθεση χοιρομητέρων γαλουχίας (>10 MJ NE) μπορεί να αποδειχθεί επαρκής για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών της χοιρομητέρας υπό τις περισσότερες συνθήκες.

Αμινοξέα. Ένα πλήθος από απαραίτητα αμινοξέα διαδραματίζουν πολύ σημαντικό ρόλο στην παραγωγή γάλακτος αλλά χωρίς αμφιβολία η υψηλή συγκέντρωση λυσίνης στο γάλα των χοιρομητέρων είναι μια ξεκάθαρη ένδειξη της αναγκαιότητας συμπληρωματικής χορήγησης αυτού του συγκεκριμένου και πρώτου οριακού αμινοξέος μέσω της διατροφής.

Οι διατροφικές απαιτήσεις σε λυσίνη αυξάνονται καθώς αυξάνεται η παραγωγή γάλακτος και αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την κατάρτιση των σιτηρεσίων, ειδικά όταν αυτά προορίζονται για χοιρομητέρες πρώτου κύκλου, σύγχρονου γενετικού υλικού.

Αναφορικά με τα άλλα απαραίτητα αμινοξέα, συνδέονται με τα επίπεδα πεπτής λυσίνης σε ποσοστιαία αναλογία 55-66-18-82 για μεθειονίνη+κυστίνη, θρεονίνη, τρυπτοφάνη και βαλίνη αντίστοιχα. Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει για την βαλίνη, η οποία δείχνει να αποτελεί παράγοντα “κλειδί” σε μεγάλες τοκετομάδες, παρόλο που αυτό πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω. Σε κάθε περίπτωση, ο λόγος βαλίνης/λυσίνης αποτελεί οριακό παράγοντα στην αφομοίωση των συνθετικών αμινοξέων και αυτό αποτελεί συχνά σημείο διαφωνίας μεταξύ των διατροφολόγων.

Εν κατακλείδι, η μεγιστοποίηση της πρόσληψης θρεπτικών συστατικών κατά την διάρκεια της γαλουχίας είναι σαφέστατα ένας καθοριστικός παράγοντας για υψηλές αποδόσεις και προς αυτή τη κατεύθυνση μία επιτυχημένη διαχείριση τροφής κατά την γαλουχία μπορεί συνοπτικά και απλά να περιγραφεί ως “όσο πιο αυξημένη η πρόσληψη τροφής τόσο το καλύτερο”.

Πηγή: Pig International, July/August 2014